

PROJEKTTERV

VP6-19.2.1.-5-2.1-17 Az Alpokalja - Fertő táj kerékpáros és aktív turizmusát erősítő
KISLÉPTÉKŰ kezdeményezések támogatása
c. helyi felhívás

"Szakrális és kulturális turizmus fejlesztése Nagylózson"

című pályázathoz

2018. szeptember

Rövid összefoglaló

Térségünk idegenforgalma évről-évre nő, köszönhetően az egyre erősödő, erre szakosodott vállalkozásoknak, a helyi nevezetességek reklámozásának, a legfőképp pályázatok segítségével létrejövő turisztikai fejlesztéseknek és a térségben található látnivalók összekapcsolásának, hogy úgy mondjam: egymás ajánlásának.

Minél több látnivaló, élmény és attrakció várja az ide látogatókat, annál több időt töltenek majd el a régióban, így lendítve annak gazdaságát.

Nagylózs legjelentősebb és a régió egyik „turistacsalogató” látványossága, egy építészetileg a Kárpát-medencében egyedinek számító román kori kápolna, mely jelenleg sürgős felújításra szorul.

2017. augusztus 10-én ugyanis olyan nagy vihar sújtotta térségünket, hogy a toronyról a csúcsdísz kereszttel együtt leesett, továbbá a tetőt fedő faszindelyek megtöredeztek, foghíjasak lettek, ezáltal a tető beázik.

Szükséges tehát **a toronycsúcs helyreállítása, a torony teljes felújítása és a tetőhéjzat javítása, felületkezelése.** Mindehhez **egyedi állványzatot** kell építeni a faszindely tetőfedés és a torony elhelyezkedése, körbejárhatósága miatt.

A kápolna a SacraVelo 3 országon átívelő szakrális túraútvonalnak és a Kápolnák Útja elnevezésű kerékpártúrának is az egyik állomása.

Röviden a kápolna történetéről:

A Nagylózsi Szent István temetőben található Szent István kápolna, mint Lous település egykori plébániatemploma a XI. sz. végén, de legalábbis a XIII. sz. közepe előtt épült egyedi halszálkakötéses technikával, déli és északi oldalán lőrészzerű ablakokkal. Máig élő monda beszél az építés okáról.

LÓZS mezővárossá válásával /1431/, a település a síkság felé terjeszkedett, a birtokos Viczay család új várkastélyt építtetett, mellé új templomot. A régi pedig a földesúri család temetkezési helye lett. Így a román kori templom a XV. sz.-ban

kikerült a fejlődés sodrából, és nagyobb bővítés nélkül, középkori tömegében, jelentős középkori részletekkel maradt ránk. A román kori templom nyugati oldalához a gróf Viczay-Héderváry család építtetett /1832/ csúcsíves előcsarnokot.

Az országos műemlékké minősített épület régészeti feltárását és helyreállítását 1982-ben végezték Feld István vezetésével. Az épületet később 2000-ben, a Millennium kapcsán részlegesen felújították.

Szeretnénk **kétnyelvű kiadványt** is megjelentetni a kápolna történetéről és Nagylózs felkeresésére érdemes látnivalóiról, hogy az országos műemléket látogató turisták megfelelő információhoz juthassanak.

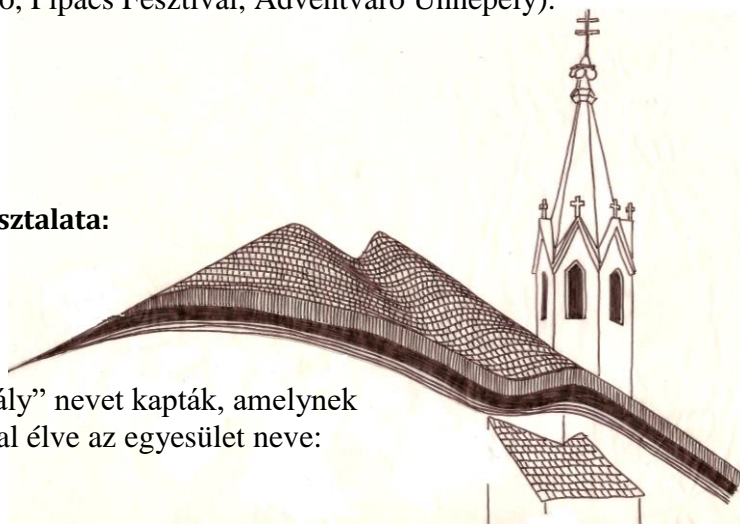

A kápolnában a **villamos áram bevezetésére** ezidáig nem került sor, pedig a kápolna szakrális és kulturális események színtere (Kápolnai Esték, augusztus 20-ai ünnepi szentmise, Kegyeleti Hangverseny). Jelenleg nehezen oldható meg az áram épületbe juttatása, mely a világításhoz, hangosításhoz, kísérő hangszerekhez is szükséges.

Településünkön 7 egyesület, 1 egyház-közösség és 3 intézmény működik, melyek az önkormányzattal karöltve és egymással együttműködve sokféle rendezvénnyel színesítik Nagylózs kulturális, szakrális és sport életét. A szabadtéri rendezvényeken gondot okoz a színpad hiánya, melyet jelenleg nehézkes kölcsönzéssel tudunk csak biztosítani. Szeretnénk egy **mobíl színpadot beszerezni**, melyet a település rendezvényeihez bármelyik egyesület, szervezet, intézmény és az önkormányzat igénybe vehet, így erősítve az általuk szervezett programok színvonalát és költséghatékonyságát, melyek közül jópár a régió programkínálatát is gazdagítja (pl. Kápolnai Esték, Ikva-parti Dalostalálkozó, Pipacs Fesztivál, Adventváró Ünnepély).

1) Pályázó szervezet bemutatása, tapasztalata:

A Szent István tiszteletére szentelt kápolna környékén elterülő földek régen a „Szent király” nevet kapták, amelynek rövidüléséből keletkezett helyi szóhasználat élve az egyesület neve: „Szenkíra”.

Az egyesület fontos közérdekű célja: Nagylózs község megismerése, megismertetése, a település fejlődésének elősegítése, a társadalmi élet előmozdítása és a helyi hagyományok ápolása.

Az egyesület Alapszabályban is megfogalmazott tevékenységei:

- ismeretterjesztő, kulturális, sport, valamint szabadidős programok szervezése megvalósítása és támogatása
- együttműködés mindazon szervezetekkel, intézményekkel és magánszemélyekkel, melyek elősegíthetik az egyesület céljainak megvalósulását
- szociális ellátó hálózat támogatása, különös tekintettel az önkéntes munkára

- a közösségi, kulturális hagyományok, értékek ápolása

Az egyesületünk 2005-ben alakult, azóta „Nagylózs és a világ” címmel szinte minden évben **előadásokat** szervezünk a lakosságot érdeklő témákban.

Hagyomány már, hogy **a falu májusfáját és betlehemét** is mi állítjuk. E két, a magyarság hagyományait őrző, 1-1 hónap hosszan a falunkban megtekinthető „alkotás” turisztikai értéket képvisel immár több mint 1 évtizede.

Emellett **színházlátogatást szervezünk**, sőt 5. éve a nagylózsi Pipacs Fesztivál programjainak színesítéséhez **színházi előadást hívunk. Utazó irodalmi buszok** látogathatóságát is megszerveztük már községünkben.

E sok programmal az a célunk, hogy a lakosság megszeresse a színházat és az irodalmat, hogy érdeklődése táguljon, hogy kíváncsi legyen a világra és kerekedjen fel felfedezni azt!

A Bel Canto Vegyeskarral és a Nagylózsi Sport Klubbal közösen 2017. december 1-jén bocsátottuk vízre talán Magyarország első **úszó Adventi Koszorúját**, mely szintén turisztikai látványosság a hosszú téli estéken.

A többi egyesület és az önkormányzat által nyert pályázatok eredményeit erősítjük ezekkel a kisebb léptékű, de látványos érdekességekkel és az általunk szervezett programokkal:

- **Faluközpont felújítása 2011.** - Nagylózs Község Önkormányzata - Új Magyarország Vidékfejlesztési Program - Elnyert összeg: 11.882.156 Ft
- **Kerékpáros Turizmus fejlesztése (pihenőhely kialakítása) 2012.** - Nagylózs Község Önkormányzata (Sopronkövesddel közös pályázat) – Darányi Ignác Terv Leader Program - 500.000 Ft
- **Árvíztározó tó kialakítása 2013.** - Nagylózs Község Önkormányzata – NYDOP-4.1.1/B-11-2011-0005. Elnyert összeg: 98.428.811 Ft
- **Kálváriatér felújítása 2012.** – ÜGYESEN Egyesület – Zöldövezet MOL program - Elnyert összeg: 400.000 Ft
- **Közösségerősítő fejlesztések Nagylózs községben (játsszótér-felújítás/kialakítás) 2013.** - ÜGYESEN Egyesület – Darányi Ignác Terv Leader Program - Elnyert összeg: 10.783.795 Ft
- **Kultúrterem és sportszoba felújítása 2013.** - Nagylózs Község Önkormányzata – Darányi Ignác Terv Leader Program – Elnyert összeg: 6.000.000 Ft
- **Kerékpáros turizmus fejlesztése Nagylózs községben (kilátó építése) 2014.** - Nagylózsi Sport Klub - Darányi Ignác Terv Leader Program - Elnyert összeg: 4.901.740 Ft
- **Ebergőc és Nagylózs közösségeinek kulturális közeledése 2014.** - ÜGYESEN Egyesület (közös rendezvények+székek, asztalok beszerzése) – Darányi Ignác Terv Leader Program Elnyert összeg: 2.999.968 Ft

Jelentős részt vállalunk Nagylózs **német testvértelepülésével való kapcsolattartásban**, a közös rendezvények segítségével (pl. a beszédek tolmácsolásában).

Rendezvényeinkkel, tevékenységünkkel nemcsak a helyi lakosságot, de a környékbeli településeken élőket is megmozgatjuk, számukra élményeket, ismereteket nyújtunk.

Az önkormányzat fejlesztésihez további kapcsolódási pontok:

- lakossági segítséggel készült, tanúsítvánnyal rendelkező rendezvény-sátra van a falunak, melyet helyi egyesületek állítanak és bontanak. A mobil színpad ehhez az összefogással megvalósított fejlesztéshez is szorosan kapcsolódna, hiszen e sátor színpadigényét kielégítené az általunk pályázat segítségével beszerezni kívánt mobil eszköz.

- A Szent István kápolna felújítását már több éve próbálja megvalósítani önkormányzatunk, ugyanis az épület az utolsó felújítás óta eltelt idő alatt az említett vihartól függetlenül is rossz állapotba került.

2017-ben engedélyezett kiviteli tervet készített az önkormányzat a faldiagnosztikai szakvélemény és a műszaki szakemberek hosszadalmas vizsgálatai alapján, melynek több lépcsős megvalósításában e pályázattal mi is szeretnénk segítséget nyújtani.

Az állagmegóvás első lépéseként önkormányzati (4 millió Ft) és pályázati (Nemzeti Kulturális Alap Örökségvédelem Kollégiuma 2017. 3,1 millió Ft) forrásból a falak felvizesedését állították meg injektálásos szigetelési technikával és a sérült vakolatú falrészeket újravakolták 2018 nyarán. (2018 tavaszán még egy pályázatot adott be az önkormányzat a Lechner Népi Építészeti Program felhívására, hogy a többi szükséges munkálatot e 12 millió Ft összköltségű pályázat segítségével megvalósítsa. Sajnos e pályázat nem nyert támogatást az épület szakrális jellege miatt.)

A második lépés a torony teljes felújítása és a tető részleges javítása, felületkezelése a beázás megakadályozása érdekében, továbbá az áram bevezetése. Ebben szeretnénk segíteni pályázatunkkal.

Ezek után szükség lenne még csapadékvíz elvezető drain-rendszer kiépítésére és a mára már elkorhadt fa külső járófelület cseréjére és megfelelő anyagi forrás esetén a teljes zsindelezés cseréjére.

A fenti bemutatásból jól látható, hogy jelen pályázatunk kapcsolódik korábbi megvalósult fejlesztésekhez, azok eredményeire, tapasztalataira építkezik, azokat segíti.

2) A projekt által elérni kívánt célok:

Átfogó célunk a szakrális és kulturális turizmus fejlesztése Nagylózson, továbbá kapcsolódás a térség turisztikai kínálatpalettájához.

Ehhez azonban a következő rövidtávú célokat kell elérnünk:

1. TORONYFELÚJÍTÁS, TETŐJAVÍTÁS

Teljes toronyfelújítás. A letört rész pótlása, a torony tisztítása.

Tetőjavítás és felületkezelés a beázás megállítása érdekében a tető gerincén és déli, „vihartépte” oldalán.

A kápolna országos jelentőségű műemlék, így elsődleges célunk e magyarságot is kifejező egyedi érték (halszállkakötéses technikával készült falsíkok) védelme, állagmegóvása, felújítása azért, hogy az utánunk következő nemzedékek is tanúi lehessenek történelmünk román kori építészeti örökségének.

2. ÁRAM és KIADVÁNY

Az áram kápolnába történő vezetésével a kápolnában megrendezésre kerülő, turisztikai érdeklődésre is számot tartó programok színvonalát szeretnék emelni.

A kétnyelvű (angol és magyar) kiadvánnyal az idelátogató turisták régóta fennálló igényét elégítenénk ki. Azzal, hogy e kiadvány a kápolna mellett további látnivalókat is megemlít, bővíti a turisztikai szolgáltatást, hiszen ezen újabb célpontok felkeresésére ad indítást.

A kápolnai rendezvényeken kínálunk e kiadványt és az önkormányzatot a kápolna kulcsáért felkereső turisták között. De emellett **szeretnénk ezt a kis információs füzetet több térségi információs ponton is elhelyezni** (pl. Liszt Központ Sopron, Tornácos Panzió Hegykő), hogy ezáltal bekerüljünk az élvonalban szereplő turisztikai célpontok közé.

3. MOBIL SZÍNPAD

A tetszőlegesen variálható színpad a szabadtéri és beltéri rendezvényeket egyaránt kiszolgálja, így könnyítené meg és tenné költségkímélőbbé a helyi rendezvényszervezést és emelné azok színvonalát.

3) Érintett célcsoportok:

Közvetlen célcsoportok:

- helyi lakosság (1041 fő)
- kápolnát látogató turisták (100 fő/év)
- programokat szervező egyesületek, szervezetek tagjai, az intézmények, önkormányzat dolgozói (200 fő)

Közvetett célcsoportok:

- környékbeli települések lakói (1000 fő)
- potenciális turisták, településünkre idelátogatók (500 fő)

- az önkormányzat kapcsolatai által a térség turisztikai szervezetei és országos szervezetek (pl. TÖOSZ) + a velük kapcsolatban állók (1000 fő)

4) Számszerűsített szakmai elvárások:

A közvetlen szakmai elvárások, eredmények az alábbiak:

- 1) Az Építésügyi és Örökségvédelmi Osztály által is elfogadott és engedélyezett módon történő **1 db toronyfelújítás** a Restaurálási Műleírás és az engedélyezett kiviteli tervek alapján a nagylózsi Szent István kápolnán: a temetőkápolna keresztrózsájának pótlása, a torony és toronysisak tisztítása
 - **1 db tetőjavítás:** a sérült faszindely részek cseréjével és a hiányok pótlásával (500 faszindely felhasználásával), továbbá az egész tetőszindelyezés olajos felületkezelésével + ezen munkák elvégzéséhez **állványzat állítása.**
- 2) Az Építésügyi és Örökségvédelmi Osztály által is elfogadott és engedélyezett módon áram bevezetése a kápolnába (**1 db konnektor elhelyezése** az engedélyezett helyre)
- 3) **100 db színes, kétnyelvű (angol-magyar) kiadvány** a Szent István kápolnáról és a nagylózsi, környékbeli nevezetességekről, térképpel.
- 4) **1 db 40 m²-es, 20 db színpadelemből álló, állítható lábú** (82 db 60-100 cm magasságba állítható) **Mobil Színpad beszerzése.** A színpad az egyenként 2 m²-es elemekből tetszés szerinti méretben és formában állítható össze, így alkalmas kisebb színpadigényű, vagy kisebb helyszínen szervezett programokhoz is. A megvásárolni kívánt Mobil Színpad 50+27 db biztonsági összekötő elemeket, 1 db lépcsőt és tárolásra, mozgatásra alkalmas 2 db szállítókocsit is tartalmaz.

A pénzügyi és környezeti fenntarthatóság bemutatása:

- A kápolna az önkormányzat tulajdona, aki kötelező feladatai körében gondoskodik az épület fenntartásáról, állagmegóvásáról költségvetése terhére és pályázati források lehívásával.
 Mivel az épület országos jelentőségű műemlék, így annak állagmegóvása az örökségvédelemmel foglalkozó állami szervezetek is szívügye.
- Az áram kápolnába történő bevezetése után az áramdíj számláinak kiegyenlítéséről az önkormányzat gondoskodik majd költségvetése terhére, ahogy az épület környezetének ápolásáról is parkgondozói segítségével.
- Az önkormányzat vállalja szükség esetén a 2 db szállítókocsin elhelyezett színpadelemek tárolását is.

Esélyegyenlőségi szempontok:

- A kápolna és a kiadvány mindenki számára azonos feltételekkel és ingyenesen érhető el. A kápolnát bárki felkeresheti a nagylózsi Szent István temetőben rendezvények alkalmával és rendezvényeken kívül. Kulcsot az önkormányzaton lehet kérni a belső tér megtekintéséhez. A kiadvány egy részét az önkormányzaton őrizzük majd, hogy a kulccsal együtt a kápolna, illetve a falu megtekintésére érkezett érdeklődőknek kioszthassuk.

- A színpad használatát Használati Megállapodás keretein belül szabályozzuk majd a helyi egyesületekkel, intézményekkel, az egyházközösséggel és az önkormányzattal.

Projektünk során közvetlen munkahely-teremtés nem valósul meg, de **a szakrális és kulturális turizmus fejlődése hatására a jövőben szükségessé válhat településünkön egy turisztikai szakember foglalkoztatása.**

5) Eredmények, indikátorok (output):

Indikátor megnevezése	Célérték/mértékegység
Létrehozott munkahelyek száma	nem releváns
Projekt által megőrzött munkahely száma	nem releváns
Fejlesztéssel érintett ingatlan alapterülete	94 m ²
Új szolgáltatás bevezetése, minőségi aktív turisztikai szolgáltatás száma (áram, színpad)	2 db
Meglévő aktív turisztikai szolgáltatás fejlesztése (kápolna, kiadvány)	2 db

6) A tervezett tevékenységek részletes bemutatása:

Szent István kápolna tornyának felújítása:

- Keresztrózsa mintázása a töredékes eredeti darabokra agyagból
- Gipsz negatív öntőforma készítése az agyagmintára, majd az eredeti darabokra fertőrákosi mészkő utánzatú műkö ráöntés készítése
- Az elkészült öntvény finom faragása, végleges formai kialakítása
- Toronysisak megfaragása
- Torony tisztítása Rotec technológiával (finomszemcse szórás szárazon)
- Kőanyag konzerválása
- Fém kereszt tisztítása fém tiszta felületig, majd felületkezelése
- Toronysisak és kereszt elhelyezése
- Toronysisak szükség szerinti kisebb felületi hiányainak javítása kőrestauráló habarccsal
- Torony kőanyagának hidrofóbizálása

Szent István kápolna faszindely tetőhéjazatának javítása:

- Sérült zsindelek cseréje, hiányok pótlása 500 db hasított fenyőzsindelel, szegek és egyéb ácsanyagok felhasználásával; egyedileg készített, tetőgerincre helyezhető, mozgatható javítóbakok alkalmazásával
- a zsindelek (teljes tető) felületkezelése természetes olajjal 220 m²-en, ezáltal a megöregedett és berepedezett faszindelyek nedvesség-áteresztő képességének megszüntetése

Állványzat állítása a torony felújításához és a tetőjavítás megkönnyítéséhez:

- Delta-65 típusú készelemes rendszerből álló, építőipari szabványoknak megfelelő 210 m²-nyi állványzat építése speciális, a tornyot, mintegy kéményt körülölelő felső résszel, melyet a tető síkjára is rögzíteni kell

Áram bevezetése:

- A vezeték földben, védőcsőben, jelölőszalaggal ellátva 75 fm hosszan a jelenlegi áramforrástól a kápolnáig vezetése
- A kápolna falának Építésügyi és Örökségvédelmi Osztály által engedélyezett helyen történő átfúrása, csatlakozó szerelvények elhelyezése (A szentélyben található oltár mögötti nyitható dobogóban 1 db konnektor elhelyezése)

Kétnyelvű kiadvány megjelentetése:

- A5 méretű, színes, 24 oldal+borító terjedelmű, irkatúzott füzetecske megjelentetése 100 példányban magyar és angol nyelvű tartalommal
Ez a kiadvány egy korábban az önkormányzat által megjelentetett magyar nyelvű információs füzetecske továbbfejlesztése lenne.

A tervezett tevékenységek:

1., Kötelezően megvalósítandó tevékenységek:

Kulturális, szociális, sport, rekreációs, kisebbségi szolgáltatások minőségi fejlesztése:

1.1. meglévő épület felújítása, korszerűsítése

A Szent István kápolna tornyának felújítása és tetejének javítása, kápolnába áram bevezetése

1.2. Térségi kulturális örökséghez kapcsolódó tartalommal bíró kiadvány írása, szerkesztése, kiadása

Kétnyelvű kiadvány szerkesztése és kiadása a Szent István kápolnáról és Nagylózs nevezetességeiről, Nagylózs térképével

2., Kötelezően megvalósítandó, önállóan nem támogatható tevékenységek:

2.1) Tájékoztatás és nyilvánosság biztosítása

- A projekt támogatását követően az ÁÚF 10. fejezete és a felhívás szerinti előírásnak megfelelő projekttablát helyezünk el a megvalósulás helyszínén.
- Községünk honlapján közöljük a támogatás alapinformációit, céljait és eredményeit

7) A fejlesztésbe bevonni kívánt helyszínek:

A fentiek alapján az alábbi helyszínek kerülnek bevonásra:

- nagylózsi 114 hrsz-ú Szent István kápolna
- székhelyünk: Nagylózs, Arany János u. 1.

8) A projekt tervezett ütemterve:

Egyesületünk a pályázat benyújtását követően saját felelősségre szeretné megkezdeni a projekt megvalósítását, mert a beruházás megvalósítása még az esőzések előtt kiemelten fontos számunkra. (Jelenleg a tető beázik.) A projekt elszámolásához kapcsolódóan 2 mérföldkövet jelöltünk meg:

2018. szeptember 4. – 2019. január 31. (5 hónap)

- a Szent István kápolna tornyának teljes felújítása
- a kápolna fazsindely tetejének javítása: a sérült részek cseréje, illetve a hiányos részek pótlása
- kápolnába áram bevezetése
- kötelező nyilvánossági tevékenységek
- mobil színpad beszerzése

2019. február 1. – 2019. május 31. (4 hónap)

- Szent István kápolnáról és Nagylózs nevezetességeiről szóló kétnyelvű kiadvány készítése és megjelentetése 100 példányban, turisztikailag fontos helyeken való elhelyezése

9) A projekt tervezett költségvetése:

A projekt tervezett költségvetését lsd. a csatolt excel fájlban.

Az árajánlatok beszerzésekor törekedtünk rá, hogy megbízható szakemberektől és cégektől kérjünk árajánlatokat. Ezzel szeretnénk biztosítani a megfelelő minőséget, amely a hosszú távú fenntarthatóság miatt is kiemelten fontos.

Igyekeztünk környékbeli cégeket felkeresni, ezáltal is biztosítva régióink további gazdasági fejlődését.

Kelt: Nagylózs, 2018. augusztus 31.

.....
cégszerű aláírás

MELLÉKLETEK

- (1) Projekt költségvetése
- (2) Együttműködési Megállapodás